

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto (SSPL) pitää myönteisenä, että sopimuspalokunnat ja pelastustoimi on tunnistettu selonteon luonnoksessa osaksi maaseutualueiden turvallisuutta.

Sopimuspalokunnat ovat maaseudulla usein käytännössä ainoa taho, joka pystyy tuottamaan pelastustoimen palvelut hyvinvointialueiden järjestämisvastuusta huolimatta.

Toiminta on vapaaehtoista, mutta siihen liittyy merkittäviä osaamis-, koulutus- ja valmiusvaatimuksia, jotka edellyttävät tunnustamista ja tukea poikkihallinnollisesti.

2. Maaseutupoliitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupoliitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Elävä maaseutu on edellytys sopimuspalokuntien toiminnalle. Kyläkoulut, maaseudun työpaikat ja muut peruspalvelut tukevat asukkaiden pysyvyyttä alueella ja varmistavat potentiaalisten palokuntalaisten saatavuuden. Henkilöstön saatavuus on monella alueella merkittävä haaste, ja sen ratkaiseminen edellyttää maaseutupoliittista tukea ja alueiden vetovoimaisuuden vahvistamista.

Koulutuspoliittiset ratkaisut ja kouluverkkoon kohdistuvat linjaukset voivat olla uhka maaseudun elinvoimalle ja sitä kautta myös pelastustoimen palveluiden saatavuudelle.

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Maaseudun elinvoima tulee nähdä koko Suomen asiana, ei vain alueellisena kysymyksenä.

Yhteiskunnan turvallisuus ei voi perustua yksinomaan tuottavuuslaskelmiin – toimiva siviilivalmius ja maanpuolustuskyky ovat osa kansallista turvallisuutta, ja elinvoimainen maaseutu tukee molempia.

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituks

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuosituks (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuosituks (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

17. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytykset [Pelastustoimen ja sopimuspalokuntien resurssien turvaaminen edellyttää laajaa poikkihallinnollista lähestymistapaa. Kyläkoulujen, keskustaajamien ammattikoulujen ja lukioiden merkitys nuorten sitouttamisessa maaseutuun ja pelastustoimeen on huomattava, ja ne on nähtävä osana kokonaisturvallisuuden kehittämistä.]

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Maaseutumaisilla alueilla on merkittäviä teollisia tuotantolaitoksia, joiden turvallisuus edellyttää paikallista pelastustoimea. Kylien elinvoiman heikkeneminen voi johtaa myös lähimmän pelastustoimen palvelun katoamiseen, mikä uhkaa yritysten ja yhteiskunnan turvallisuutta.

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

Selonteossa tulisi vielä vahvistaa sopimuspalokuntien asemaa turvallisuuden tuottajina ja erottaa ne selkeämmin perinteisestä kolmannen sektorin vapaaehtoistoiminnasta. On tärkeää tunnistaa, että yhteiskunta hyödyntää sopimuspalokuntien toimintaa monella tasolla, ja sen jatkuvuus edellyttää reilua tunnustusta ja pitkäjänteistä tukea. Sopimuspalokunnat ovat toiminto joka henkilöstön saatavuuden osalta noudattelee kolmannen sektorin toiminnan lainalaisuuksia, mutta johon käytännön työn suorittamisen ja sen vaatimusten osalta sovelletaan, mitä viranomaistoiminnalta vaaditaan ja kuitenkin tämä toiminta on päivittäisen hyvinvointimme ja turvallisuutemme perusta. Tällöin sopimuspalokuntatoiminta ansaitsee tulla huomioiduksi ja maaseudun elinvoima tarkastelluksi myös tästä näkökulmasta.

Peurala Aleks
Suomen Sopimuspalokuntien Liitto